

МАРТЕНСКИ
МУЗИКАЛНИ
ДНИ-РУСЕ '79

УВЕРТЮРАТА НА XIX МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

Голямото посвещение на XIX Мартенски музикални дни — 35-годишнината на Девето септемврийската революция, бе достойно защитено още с първия концерт. Симфоничният оркестър на Русенската държавна филхармония изпълни творби от български композитори с ярко налагаща се индивидуалност и творчески натюрел. Филип Кутев, Лазар Николов и Красимир Кюркчийски, всеки по своему преосмислил и пресъздал вълненията на българите в годините на социалистическите преобразования, бяха представени съвместно с кантата „Девети септември“, Концерт за пиано и оркестър и Концерт за оркестър — три произведения, носещи чувствителността на три различни поколения.

Кантата „Девети септември“ е вдъхновен израз на революционния патос след победата, на скръбните спомени по свидните жертви, на вярата в утрешния ден. Тази образност бе търсена от диригента: Алипи Найденов и изисквана от оркестъра и хоровата капела „Св. Обретенос“, — но беше разкрита в машабите на плакатна фреска. Подобно тълкуване, защитено от изпълнителите и солистите Кина Леонова, Румяна Цачева и Красимир Михайлов, които се справиха успешно със задачите си, има редица полюжителни страни, но все пак на малява дълбочината на лиричните внушения. А в творбата те допълват многообразието на големия патос от революцията, на чувствата, породени от нея, обогатяват пълнокръвното на композиторската идея. Плакатността в изпълнението доведе и до пресъетие, но не винаги овладян и балансиран звук, до по-едри музикално образни сфери, в които прецизността в

музицирането отстъпи на по-заден план.

Концертът за пиано и оркестър от Лазар Николов отвежда слушателя в друга посока на музикално възприятие. Художествената идея се развива под строгия контрол на композиторското мислене и подобно на Брехтовото „дистанциране“ апелира към публиката да следва развитието на образите като страничен наблюдател, без да изживява, а да осмисля. Музикалното изграждане се осъществява чрез точно разчетени съпоставки: в първата част между увеличащо движение и лирични размисли, върху които действа упорита, достатъчно натрапчива идея; във втората — между съзерцаването на драматични изживявания и разгърнати вътрешни философски монолози, за да се достигне в третата част до увеличащ непрекъснат ритъм на токатата, който покорява всички образни сфери в едно общо движение, малко отвлечено в стихията си, но с непреклонен устрем към целта. Всичко това би могло да се приеме като някакъв израз на търсене и намиране на път, когато се решават душевните конфликти у новия човек, пречу пени през индивидуалността на Лазар Николов.

Всеотранно вникнал в същността на концерта и намерил необходимата отзивчивост от страна на диригента, з. а. Николай Евров с много разбираше и усет за особеная стил на композитора пресъздаде логиката в развитието на музикалната мисъл. Точността, прецизността и безупречната техника на пианиста бяха дръвосте за осъществяването на интерпретаторските му решения.

Истинско духовно удовлетворение получи публиката от

последното произведение — Концерт за оркестър от Красимир Кюркчийски. Това е творба, в която избраната форма на съпоставяне между солирши групи, отделни инструментите и целия оркестър дава богати възможности за многооб-

разие в нюансирането на музикалните образи. Увеличаща и вълнуваща е основната идея в произведението — вечността и непреходността на българския дух. Дали народното светоусещане ще се прояви в хайдушкия порив, обобщен от нитонациите на „Пилеце пее и говори“, или в любовта към родината, дали ще се обаяграт трагичните моменти в тежката историческа съдба на рода ни, или от упоритостта, вълетена в ритмите на „Дилма но Дилберо“, всичко това струи, вълетено по оригинален начин в музикалния поток. И когато мъжественият ритъм на „Петруниното“ хоро завладее слушателя сякаш самият той придобива оная българска сила, която е преодолявала всички препятствия по своя път към възход. Тази така значителна по обхват, но ясно разкрита чрез музикалното развитие идея, бе вдъхновено пресъздадена от диригента и оркестъра. Под палката на Алипи Найденов отделните оркестрови групи и инструменталисти проявиха уменето си да музицират с размах, да изявяват себе си в общия устрем на покоряваща слушателя изява. Това помогна на диригента да разкрие нови пластове във всеки от музикалните образи, да осъществи цялостно и вълнуващо емоционално внушение.

Концертът на оркестъра при Русенската филхармония бе високо оценен от публиката. И ако в нашия музикален живот има повече подобни срещи с най-хубавите образци на българската музика, това ще бъде най-достойният отговор, който музикалната ни обществено ще даде на социалистическата ни съвременност.

Андрей КОРАЛОВ